

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Helge. Et Digt (Danske Klassikere)

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Helge", i Oehlenschläger, Adam: *Helge*, udg. af Søren Baggesen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 166.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl06-shoot-idm140072288537904/facsimile.pdf> (tilgået 11. april 2024)

Anvendt udgave: Helge

Oehlenschlägers bestemmelse af den klassiske tragedie som en forvandling fra den berettende til den direkte fremstillende form i det øjeblik hvor kultsangens mytefortælling når sit dramatiske højdepunkt. På samme måde indtræder nemlig skiftet i sienstillingsform i *Helge* i det øjeblik, hvor skjaldens sang «... i hvælvede Sal / Om Hævnens Fulger – og Hævnens Qval» (Julegildet) – slutstrofen er næst dertil hvor helten har bundet sig uhjælpeligt til sin skæbne og skal fuldbyrde og indløse den i en handlingsfølge så rask at den ikke længere kan fortelles, men må vises.

Dramaet begynder således med digtets første strofe. Det er eneste forudsætning, som endda allerede er led i dramaet, et Frodes drab på Danmarks rette konge. Rester, lige frem til Helges selvomord i Olufs gravhøj, er fortællingen om de to kongesønner og især Helges reaktion på dette drab.

Blandt de allerførste romancer i *Frodes Drapa* skal man især lægge mærke til de to dialoger mellem brødrene: »Helge og Hroar i Jordhuset« og »Helge og Hroar ved Faarestien«. Som sagt er det allerede i dem at den grundlæggende modsætning mellem brødrene fastlægges og man bemærker at i den første formuleres den på den måde at Helge vil hævde Danmarks heder på alle have, mens Hroar vil holde ret i riget og rejse staden. Men derudover tjener de to dialoger til at lade Helge træde i karakter som helt. I den første udtrykker Hroar sin dodsang og fremhæver derved Helges besluttethed på at værge sit liv og falde med sværd i hånd; og i den anden klynker Hroar over formedrelsen som hyrdedreng, mens Helge tværtimod opfatter det usle liv som en hærdende forberedelse til kommende dåd.

Den dåd er afkættelsen af usurpatoren og tyrannen Frode og genoprettelsen af den rette kongemagt. Den skildres i Julegildet, og her er det helt tydeligt at dåden er Helges. Det er han som fører an, mens Hroar blot folger efter. Og det er Helge som ikke vil standse dåden her, men føre den til ende, »Julegildets« slutstrofe lyder i sin helhed:

Nu lad ham flygre med ængstlig Hu;
Tak Odin for Eders Redning nu!

Den usle Rest af Livet harn lev!
Men Helge raaer: Kun Hævn! kun Hævn!
Og Skialden siunger i hælvede Sal
Om Hævnens Folger – og Hævnens Qval.

Det er ikke en dialog mellem Hroar og Helge. Det er skjalden som ud fra sin højere indsigt taler til begge brødtene, og Helge overhører ham. Umiddelbart kan hans råb læses som et simpelt udbrud af blodrus, men i den følgende romance, »Frodes Død«, bliver det gjort klart at noget andet er sagen. Her er der et ordskifte mellem Hroar og Helge, hvor Hroar opfordrer til at lade Frode løbe, for han skuer fremad mod den kommende kongegerning og vil ære sin fader ved at forsette hans værk. Men Helge skuer tilbage på sin faders dad og vil hævne drab med drab.

Det er værd at bemærke at det er den Odin som skjalden henviser til i »Julegrillet«, som hjælper Helge til hævn idet han forhindrer »Den Jetters Datters i at skjule Frode. Det beryder ikke at digtet og digteren pludselig skifter syn på Odin, for hans indgraben bevirker blot at Helge får mulighed for at konfrontere sig med og vige sine skebne. Det gør han så i sit svar på Frodes bon om nåde:

Nu Du erfarer
Hvad Hævn formaaer.
Hest Halflan svæver
I Skyen rød;
Hans Skygge kræver
Sin Mordens Død.

Det er afgørende for at forstå Helges skebne som tragisk at det her kraftigt understreges at han handler frist, men også at han ikke handler i og for sig ondt. Hævndrabet på Frode er Helges skebnesvængre fejl, ikke fordi han ved det pådrager sig skyld – for som straf over Frode er drabet berettiget nok – men fordi han gennem det binder sine skebne til hævnen. Hans skebnesvængre fejl udspinger af hans begrænsede indsigt, som igen er nævnt forbundet med hans heltenatur. Med drabet på Frode indtræder han som heltesom faderens krav på ham, men den skebnemagt som han